

Behandling af sager om melde-, opholds- og underretningspligt

Kilde: Rigsadvokatmeddelelsen

Emner: udlændinge; varetægtsfængsling;

Offentlig Tilgængelig: Ja

Dato: 1.3.2017

Status: Historisk

Udskrevet: 30.1.2019

Indholdsfortegnelse

1. Overblik og tjekliste	2
2. Politiets efterforskning og sagsbehandling	2
2.1. Varetægtsfængsling ved mistanke om overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten	2
2.1.1. Varetægtsfængsling i fodlænke	3
2.2. Straksudsendelse i sager, hvor der er rejst sigtelse/tiltale	3
3. Forberedelse	3
4. Jura	4
4.1. Udlændinge på tålt ophold	4
4.2. Udlændinge udvist ved dom (kriminelle udviste)	5
4.3. Meldepligt, jf. udlændingelovens § 34, stk. 4 og 5	5
4.4. Opholdspligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8	5
4.5. Underretningspligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10	6
4.6. Varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a	8
5. Straf og andre retsfølger	9
5.1. Generelt om straffastsættelsen	9
5.2. Anklagemyndighedens strafpåstand	10
6. Efter dom	12
6.1. Domme til Vidensbasen	12
7. Love og forarbejder	13

Behandling af sager om overtrædelse af melde-, opholds- og underretningspligten

---

1. marts 2017

1. Overblik og tjekliste

Dette afsnit omhandler udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, som er pålagt kontrolforpligtelser (opholds-, melde- og underretningspligt) af udlændingemyndighederne.

Læs mere om persongruppen (udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste) under pkt. 4.1. og pkt. 4.2.

Læs mere om kontrolforpligtelserne (ophold-, melde- og underretningspligt) under pkt. 4.3., pkt. 4.4. og pkt. 4.5.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Varetægtsfængsling ved mistanke om overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten

Anklagemyndigheden skal overveje, om en udlænding, der er sigtet for at have overtrådt sin melde-, opholds- eller underretningspligt, skal søges varetægtsfængslet.

Efter udlændingelovens § 35 a kan en udlænding varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende gentagne gange har overtrådt sin melde-, opholds- eller underretningspligt. Læs mere om udlændingelovens § 35 a under pkt. 4.6.

Udlændingelovens § 35 a er et supplement til retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling. Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen, at varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a som udgangspunkt skal gå forud for varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler, jf. L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2.

Anklagemyndigheden skal derfor principalt begære en udlænding varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 a, når betingelserne herfor er opfyldt. Udlændingelovens § 35 a kan ikke anvendes, hvis udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivningen), og denne overtrædelse indgår i fængslingsgrundlaget. I tilfælde, hvor udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning, men hvor denne kriminalitet ikke giver grundlag for varetægtsfængsling, vil der kunne ske varetægtsfængsling efter § 35 a.

Hvis betingelserne for varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a ikke er opfyldt, kan anklagemyndigheden – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – begære den pågældende varetægtsfængslet efter retsplejelovens § 762 eller udlændingelovens § 35.

2.1.1. Varetægtsfængsling i fodlænke

Med virkning fra den 1. juni 2017 kan varetægtsfængsling af udlændinge i medfør af udlændingelovens § 35 a, ske i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol (fodlænke), jf. udlændingelovens § 35 b.

2.2. Straksudsendelse i sager, hvor der er rejst sigtelse/tiltale

I de tilfælde, hvor en udlænding er sigtet eller tiltalt for overtrædelse af opholds-, melde- og/eller underretningspligten, og politiet oplyser, at der er opstået mulighed for at gennemføre en udsendelse af den pågældende, kan anklagemyndigheden – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – opgive påtale eller frafalde tiltale efter reglerne i retsplejelovens §§ 721 og 722. Der henvises til forarbejderne til udlændingelovens § 62 a L 51 af 9. november 2016, de almindelige bemærkninger, afsnit 8.3.

3. Forberedelse

Det er en forudsætning for at kunne straffe for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten, at den kontrolforpligtelse, som er pålagt ved en administrativ afgørelse, udgør et proportionalt indgreb i udlændingens bevægelsesfrihed efter artikel 2 i Tillægsprotokol 4 til EMRK.

Udlændingestyrelsen/Rigspolitiet har i forbindelse med afgørelsen om at pålægge kontrolforpligtelsen foretaget en vurdering af, om den udgør et proportionalt indgreb i udlændingens bevægelsesfrihed.

Hvis anklagemyndigheden i forbindelse med tiltalerspørgsmålet vurderer, at det kan være usikkert, om den pålagte kontrolforpligtelse (fortsat) udgør et proportionalt indgreb i udlændingens bevægelsesfrihed efter artikel 2 i Tillægsprotokol 4 til EMRK, skal politikredsen drøfte spørgsmålet med Udlændingestyrelsen/Rigspolitiet.

Hvis der er uenighed om spørgsmålet om tiltalerejsning eller tiltalens udformning, skal sagen forelægges for den regionale statsadvokat. Læs mere herom i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Særlov – Samarbejdet med særmyndigheder i særlovssager.

Højesteret har 2 gange vurderet spørgsmålet om, hvorvidt en kontrolforpligtelse udgør et proportionalt indgreb i udlændingens bevægelsesfrihed.

Den første dom, som er gengivet i U2012.2874H, omhandlede en iransk statsborger, A, som havde boet i Danmark, siden han kom hertil som 21-årig i 1993. I 2006 blev A idømt 1½ års fængsel for medvirken til hashhandel på Christiania og udvist med indrejseforbud i 10 år. Flygtningenævnet meddelte i april 2008 A afslag på asyl og pålagde ham at udrejse. Efter afsoning af fængselsdommen i juli 2007 kunne A ikke udsendes tvangsmæssigt til Iran eller til et land, hvor han ikke var beskyttet mod at blive videresendt til Iran, og han fortsatte sit ophold i Danmark på tålt ophold.

Den 2. juli 2007 meddelte Udlændingestyrelsen (nu Udlændingestyrelsen) A påbud om at opholde sig i Center Sandholm, og i foråret 2008 meddelte Rigspolitiet A påbud om at melde sig hos politiet i centret en gang om ugen.

Den 16. februar 2009 meddelte Udlændingestyrelsen A pålæg om fortsat at opholde sig i Center Sandholm, og samtidig traf Rigspolitiet afgørelse om meldepligt til politiet i centret tre gange om ugen.

Højesteret fandt efter en samlet vurdering, at afgørelserne i hvert fald på domstidspunktet udgjorde et uproportionalt indgreb i As bevægelsesfrihed i strid med artikel 2 i Tillægsprotokol 4 til EMRK. Højesteret

lagde herved blandt andet vægt på, at der var tale om et væsentligt indgreb i As bevægelsesfrihed, at A ikke var straffet ud over ved dommen fra juni 2006, at der ikke var konkret risiko for, at A ville skjule sig for politiet eller begå ny kriminalitet, og at der ikke var udsigt til effektivering af udvisningen af A. Afgørelserne blev derfor ophævet som ugyldige.

Højesteret har herudover ved dom af 17. januar 2017 – AM2017.01.17H – behandlet spørgsmålet om en udlændings overtrædelser af opholds- og meldepligt. Sagen angik en udlænding, A, som i 2005 blev straffet med fængsel i 8 år for grov narkotikakriminalitet og udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

Udlændingemyndighederne traf i 2009, da A var prøveløsladt, afgørelse om, at han ikke kunne tvangsudsendes til sit hjemland. I den forbindelse blev han pålagt daglig melde- og opholdspligt i Center Sandholm.

Højesteret skulle tage stilling til, i hvilket omfang A kunne straffes for overtrædelse af påbud om opholds- og daglig meldepligt i perioden februar 2010 til februar 2015. Højesteret skulle i den forbindelse tage stilling til, om påbuddene udgjorde et uproportionalt indgreb i As bevægelsesfrihed, jf. artikel 2 i Tillægsprotokol 4 til EMRK, og i hans ret til familieliv, jf. artikel 8 i EMRK, og om påbuddene var i strid med diskriminationsforbuddet i artikel 14.

Udlændingestyrelsen havde løbende vurderet, at fortsat ophold i Center Sandholm måtte anses for proportionalt, og styrelsen havde blandt andet truffet afgørelse herom den 9. oktober 2013.

Højesterets flertal fandt, at pålægget om opholdspligt fra den 9. oktober 2013 udgjorde et uproportionalt indgreb i As bevægelsesfrihed i strid med artikel 2 i Tillægsprotokol 4. Flertallet lagde vægt på, at da Udlændingestyrelsen traf afgørelse om opholdspligt den 9. oktober 2013, havde opholds- og meldepligten varet i 3 år og 11 måneder. Udlændingestyrelsen havde på dette tidspunkt et sikkert grundlag for at vurdere, at der ikke var konkret risiko for, at udlændingen ville skjule sig for politiet, at der ikke var udsigt til, at udvisningen af ham kunne ske inden for en overskuelig fremtid, at han som følge af risikoen for tortur og anden nedværdigende behandling ikke havde reel mulighed for at udrejse frivilligt til sit hjemland, og at der ikke var noget andet land, han kunne udrejse til.

Udlændingestyrelsens afgørelse af 9. oktober 2013 om fortsat opholdspligt i Center Sandholm var derfor ugyldig, og som følge heraf var meldepligten i Center Sandholm ugyldig fra dette tidspunkt.

A blev straffet for overtrædelse af opholds- og meldepligten i perioden frem til den 9. oktober 2013, og han blev frifundet for overtrædelser, der lå efter denne dato.

4. Jura

4.1. Udlændinge på tålt ophold

Udlændinge på tålt ophold er udlændinge, som isoleret set opfylder betingelserne for at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), men som har begået forbrydelser mv. af en sådan grovhed eller som anses for at være en fare for statens sikkerhed, at de derfor er udelukket fra at opnå asyl efter flygtningekonventionens og udlændingelovens udelukkelsesgrunde, jf. udlændingelovens § 10.

Disse udlændinge kan ikke sendes ud, fordi de danske asylmyndigheder har vurderet, at udlændingen ved tilbagevenden til hjemlandet risikerer dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. De pågældende udlændinge kan derfor ikke udsendes til hjemlandet eller til et land, hvor udlændingen ikke er beskyttet mod videresendelse til et sådant land på grund af forbuddet mod refoulement i udlændingelovens § 31.

4.2. Udlændinge udvist ved dom (kriminelle udviste)

Udlændinge, som i forbindelse med en straffesag er udvist ved dom efter reglerne i udlændingelovens §§ 22-24, og som har afsonet deres eventuelle frihedsstraf, skal som udgangspunkt udrejse af Danmark. Sker dette ikke frivilligt, sørger politiet for udrejsen.

De pågældende kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængslingen for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse, indtil bestemmelsen om udvisning kan fuldbyrdes.

Der kan endvidere ske frihedsberøvelse af de pågældende efter udlændingelovens § 36. Se evt. nærmere herom i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Udvisning ved dom, pkt. 2.2. og 2.3.

Nogle gange kan udsendelse af en udlænding ikke umiddelbart gennemføres, fordi hjemlandet eller udlændingen ikke ønsker at samarbejde herom.

De udlændinge, som er udvist ved dom, og som efter afsoning af eventuel frihedsstraf ikke er varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, eller frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36, indtil bestemmelsen om udvisning kan fuldbyrdes, betegnes som "kriminelle udviste".

4.3. Meldepligt, jf. udlændingelovens § 34, stk. 4 og 5

Meldepligt betyder, at den pågældende udlænding skal møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Det er politiet, der træffer afgørelse om meldepligt efter reglerne i udlændingelovens § 34, stk. 4, (udlændinge på tålt ophold) og udlændingelovens § 34, stk. 5 (kriminelle udviste).

Det er forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008 (L 69 af 13. november 2008, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1), at politiet som udgangspunkt pålægger udlændinge på tålt ophold, som er pålagt opholdspligt, daglig meldepligt. Politiet vil kun kunne undlade at pålægge daglig meldepligt, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger andre særlige grunde, f.eks. sygdom. I sådanne tilfælde kan meldepligt pålægges efter politiets nærmere bestemmelse, herunder med længere mellemrum.

Det er herudover forudsat i forarbejderne til lov nr. 1273 af 20. november 2015, at politiet som det klare udgangspunkt pålægger "kriminelle udviste" meldepligt tre gange om ugen, jf. L 62 af 18. november 2015.

4.4. Opholdspligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8

Det er Udlændingestyrelsen, der træffer afgørelse om opholdspligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8.

Udlændingestyrelsen skal som udgangspunkt pålægge udlændinge på tålt ophold og "kriminelle udviste" at tage ophold i et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt. Tidligere blev Center Sandholm benyttet som indkvarteringssted. Fra den 1. december 2015 bruges fremover Udrejsecenter Kærshovedgård som indkvarteringssted til blandt andre udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, som ikke er frihedsberøvet.

Opholdspligten indebærer, at udlændingen skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Udlændingen er imidlertid ikke frihedsberøvet. Den pågældende vil derfor også i aften- eller nattetimerne kunne opholde sig og færdes uden for indkvarteringsstedet, f.eks. for at besøge venner, bekendte og lignende, uden at skulle være hjemme på et bestemt tidspunkt. Afgørende er, at udlændingen har indkvarteringsstedet som sit reelle opholdssted.

Adgangen til en enkelt nat at opholde sig uden for indkvarteringsstedet i aften- og nattetimerne administreres således af Udlændingestyrelsen, at det som udgangspunkt først anses som en overtrædelse af opholdspligten, hvis udlændingen har opholdt sig uden for indkvarteringsstedet i mere end 24 timer.

Det vil i øvrigt bero på en konkret vurdering, om en udlænding har opholdt sig uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at udlændingen har overtrådt sin opholdspligt. Det skal således i hver enkelt sag vurderes, om ophold uden for indkvarteringsstedet konkret udgør en overtrædelse af opholdspligten. Afgørende er, at udlændingen har indkvarteringsstedet som sit reelle opholdssted, det vil sige det sted, hvor vedkommende overnatter. Er der f.eks. tale om en udlænding, der forlader indkvarteringsstedet kl. 15.00 og først vender tilbage den følgende dag kl. 17.00, anses dette som udgangspunkt som en overtrædelse af opholdspligten, idet der har været tale om et ophold uden for indkvarteringsstedet i mere end 24 timer, jf. forarbejderne til lov nr. 189 af 27. februar 2017 (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 14).

Spørgsmålet om, hvorvidt et sådant ophold en enkelt nat uden for indkvarteringsstedet skal anses som en overtrædelse af opholdspligten, vil herudover navnlig bero på, hvorvidt udlændingen overnatter i indkvarteringsstedet de efterfølgende nætter. Forlader udlændingen f.eks. på ny indkvarteringsstedet kl. 20.00 den samme dag for først at vende tilbage den følgende dag kl. 12.00, vil både opholdet uden for indkvarteringsstedet den første nat og opholdet uden for indkvarteringsstedet den følgende nat som udgangspunkt anses for at udgøre en overtrædelse af opholdspligten. Er der derimod tale om, at udlændingen – efter at have opholdt sig uden for indkvarteringsstedet fra kl. 15.00 til kl. 17.00 den følgende dag – herefter forbliver på indkvarteringsstedet i den efterfølgende periode, vil dette tale for, at opholdet uden for indkvarteringsstedet ikke anses som en overtrædelse af opholdspligten, idet udlændingen i sådanne tilfælde må anses for at have indkvarteringsstedet som det sted, hvor vedkommende overnatter, uanset at udlændingen har opholdt sig uden for indkvarteringsstedet i mere end 24 timer.

En udlænding kan søge Udlændingestyrelsen om tilladelse til at opholde sig uden for opholdsstedet i en vis periode, hvis der er en særlig begrundelse for det. Det kan f.eks. være, at udlændingen skal til nødvendig lægebehandling, eller at udlændingen skal besøge den nærmeste familie eller venner. Hvis en udlænding har opholdt sig uden for indkvarteringsstedet uden forinden at have fået tilladelse fra Udlændingestyrelsen, vil der som udgangspunkt være tale om en overtrædelse af opholdspligten. Dette gælder, uanset at opholdet uden for indkvarteringsstedet har været begrundet i sådanne særlige forhold, som ville have givet grundlag for en tilladelse til overnatning uden for indkvarteringsstedet. Der vil imidlertid ikke være tale om en overtrædelse af opholdspligten, hvis udlændingen af force majeure-lignende grunde udebliver fra indkvarteringsstedet uden på forhånd at have søgt om tilladelse hertil. Der vil eksempelvis ikke være tale om en overtrædelse af opholdspligten, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet på grund af akut indlæggelse på hospital.

4.5. Underretningspligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10

Bestemmelsen om underretningspligt i udlændingelovens § 42 a, stk. 10, blev indsat ved lov nr. 189 af 27. februar 2017, som trådte i kraft den 1. marts 2017.

Det er Udlændingestyrelsen, der træffer afgørelse om underretningspligt.

Medmindre særlige grunde taler imod det, bestemmer Udlændingestyrelsen, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted (efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt., om opholdspligt), skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00

opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10.

Med et ”bestemt indkvarteringssted” menes det sted, hvor udlændingen har fået påbud om at tage ophold. Det vil for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste som hovedregel være Udrejsecenter Kærshovedgård. Bestemmelsen omfatter dog også udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der undtagelsesvis er meddelt opholdspligt i et andet indkvarteringssted.

En udlænding, der er pålagt underretningspligt, skal give underretning, inden den pågældende forlader indkvarteringsstedet eller, hvis udlændingen allerede opholder sig uden for indkvarteringsstedet, inden kl. 23.00, jf. forarbejderne til lov nr. 189 af 27. februar 2017 (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3).

Underretningspligten betyder i praksis blandt andet:

Hvis en udlænding f.eks. forlader indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00, skal udlændingen give meddelelse herom, inden eller i forbindelse med at indkvarteringsstedet forlades.

Hvis en udlænding f.eks. opholder sig uden for indkvarteringsstedet kl. 22.00 og først forventer at vende tilbage efter kl. 23.00, skal den pågældende give meddelelse herom inden kl. 23.00.

Giver en udlænding, der opholder sig uden for indkvarteringsstedet, først underretning efter kl. 23.00, er underretningspligten ikke opfyldt. Det gælder selv om underretningen gives f.eks. kl. 23.05.

Hvis en udlænding har forladt indkvarteringsstedet inden kl. 23.00 og ikke vender tilbage inden da, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten, hvis der ikke er givet underretning inden kl. 23.00.

Forlader udlændingen indkvarteringsstedet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 uden at give underretning herom, vil der ligeledes være tale om en overtrædelse af underretningspligten. I denne situation er underretningspligten overtrådt på det tidspunkt, hvor den pågældende udlænding forlader indkvarteringsstedet uden at underrette herom, jf. forarbejderne (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3).

Det fremgår endvidere af forarbejderne (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3), at det påhviler udlændingen at give meddelelse til myndighederne på en sådan måde, at det står klart, at der er tale om en underretning om, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00.

Udlændingen kan, inden eller i forbindelse med at pågældende forlader indkvarteringsstedet, f.eks. give meddelelse til vagten, som herefter vil notere dette. Opholder en udlænding sig uden for indkvarteringsstedet, vil udlændingen kunne ringe til indkvarteringsstedet eller til indkvarteringsoperatøren (Kriminalforsorgen) og underrette om, at den pågældende ikke vil komme tilbage til indkvarteringsstedet inden kl. 23.00, jf. forarbejderne (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3).

En underretning skal gives personligt af den pågældende. En person kan således ikke give underretning på vegne af en anden.

Indkvarteringsoperatøren skal ikke – i forbindelse med at underretningen modtages – give tilladelse til, at udlændingen udebliver fra indkvarteringsstedet. Tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet gives efter ansøgning af Udlændingestyrelsen, hvis der er en særlig begrundelse. Har Udlændingestyrelsen givet udlændingen tilladelse til at opholde sig uden for indkvarteringsstedet, vil underretningspligten ikke gælde i den periode, som tilladelsen omfatter. På tidspunktet, hvor tilladelsen udløber, vil underretningspligten gælde på ny.

Det er ikke et krav, at udlændingen over for indkvarteringsoperatøren oplyser, hvor udlændingen i stedet vil opholde sig, eller nærmere oplyser om baggrunden for, at udlændingen vil opholde sig uden for indkvarteringsstedet.

Hvis en udlænding forlader indkvarteringsstedet uden at give underretning herom, men efterfølgende får tilladelse til opholdet uden for indkvarteringsstedet, vil der ikke være tale om en overtrædelse af underretningspligten. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen bliver akut syg og derfor må indlægges på hospital. Det fremgår af forarbejderne (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3).

En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet, eller alene de tidsrum i løbet af natten, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En udlænding kan således ikke opfylde underretningspligten ved at oplyse, at han eller hun agter at opholde sig uden for indkvarteringsstedet i en længere periode, der omfatter flere dage.

Udlændingen skal således orientere indkvarteringsoperatøren, hver gang udlændingen ikke opholder sig på indkvarteringsstedet inden for det anførte tidsrum. Underretningen skal f.eks. gives løbende for hver enkelt nat, hvis udlændingen flere nætter i træk opholder sig uden for indkvarteringsstedet. Er der tale om, at udlændingen flere gange i løbet af en nat færdes ud og ind af indkvarteringsstedet, vil det dog være tilstrækkeligt, at udlændingen giver underretning, inden han eller hun første gang forlader indkvarteringsstedet.

Overtrædelse af underretningspligten straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. udlændingelovens § 60, stk. 2. Se nærmere herom under pkt. 5.

4.6. Varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a

Ved lov nr. 189 af 27. februar 2017 blev der indsat en ny bestemmelse i udlændingelovens § 35 a, hvorefter udlændinge på tålt ophold eller kriminelle udviste, der gentagne gange overtræder deres opholds-, melde- eller underretningspligt, kan varetægtsfængsles.

Der er tale om en særlig regel om varetægtsfængsling, der kun gælder for overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligt for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, jf. forarbejderne til udlændingelovens § 35 a (L 51 af 9. november 2016, de almindelige bemærkning pkt. 6.3. og de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2). Bestemmelsen trådte i kraft den 1. marts 2017 og gælder for overtrædelser begået efter denne dato.

Formålet med bestemmelsen er ifølge forarbejderne (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2) at sikre tilstedeværelsen af den pågældende under straffesagen og en eventuel appel.

Varetægtsfængslingen har således til formål at sikre, at der hurtigt gribes ind, hvis en udlænding på grov vis ikke overholder sin opholds-, melde- eller underretningspligt.

Udlændingelovens § 35 a er et supplement til retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling. Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen, at varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a som udgangspunkt skal gå forud for varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler, jf. L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2.

Anklagemyndigheden skal derfor principalt begære en udlænding varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 a, når betingelserne herfor er opfyldt. Udlændingelovens § 35 a kan ikke anvendes, hvis udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivningen), og denne overtrædelse indgår i fængslingsgrundlaget. I tilfælde, hvor udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning, men hvor denne kriminalitet ikke giver grundlag for varetægtsfængsling, vil der kunne ske varetægtsfængsling efter § 35 a.

Kravet til mistankegrundlaget i udlændingelovens § 35 a, svarer til retsplejelovens § 762, stk. 1.

Ved gentagne overtrædelser forstås, at den pågældende udlænding slet ikke overholder eller i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser.

Dette vil bero på en individuel og konkret vurdering af den pågældendes forhold.

Overtrædelsens omfang skal vurderes over en vis periode. Hvis der er tale om en udlænding, der ikke tidligere er dømt for overtrædelse af kontrolforpligtelserne, vil overtrædelserne skulle vurderes inden for en periode på op til 4 måneder. Hvis den pågældende tidligere har været dømt for overtrædelse af kontrolforpligtelserne, vil

perioden være kortere og ned til 2 måneder, jf. forarbejderne (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2).

Det er ikke et krav, at der er tale om en uafbrudt række af overtrædelser, men det er forudsat, at den pågældende udlænding inden for den pågældende periode i væsentligt omfang har misligholdt sine forpligtelser.

Det er som udgangspunkt heller ikke en betingelse, at udlændingen har misligholdt alle tre forpligtelser i perioden, når blot der samlet er tale om en væsentlig overtrædelse inden for perioden. Det er som udgangspunkt tilstrækkeligt, at der foreligger en væsentlig overtrædelse af én af forpligtelserne.

Det vil være uden betydning for vurderingen, at en udlænding inden for perioden i et mindre omfang har overholdt sine forpligtelser, hvis perioden som helhed har været præget af manglende overholdelse.

Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling mv. finder i øvrigt anvendelse, jf. udlændingelovens § 35 a, stk. 2.

Det betyder blandt andet, at der skal være tale om overtrædelser af kontrolforpligtelserne et sådant omfang, at den pågældende må forventes straffet med fængsel i mere end 30 dage, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3. Se nærmere om strafudmålingen for overtrædelse af kontrolforpligtelserne under pkt. 5.

Det betyder endvidere, at der ikke kan ske varetægtsfængsling, hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3.

Hvorvidt anklagemyndigheden skal begære en udlænding varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 a, afhænger blandt andet af antallet af overtrædelser af kontrolforpligtelserne, herunder hvornår den pågældende udlænding i givet fald må forventes at blive idømt en fængselsstraf på mere end 30 dage. Ifølge forarbejderne til § 35 a (L 51 af 9. november 2016, de almindelige bemærkninger til pkt. 6.3.) skal antallet af overtrædelser opgøres sådan, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten overtrædes på én dag, svarer dette derfor som udgangspunkt til tre overtrædelser. Se nærmere herom nedenfor under pkt. 5.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Generelt om straffastsættelsen

Ved lov nr. 189 af 27. februar 2017, der trådte i kraft den 1. marts 2017, blev straffen for overtrædelse af melde- og opholdspligt skærpet.

Hvis gerningsmanden er blevet straffet forud for 1. marts 2017 for overtrædelse af udlændingelovens § 60, stk. 1, (overtrædelse af melde- og opholdspligt) har sådanne overtrædelser gentagelsesvirkning efter de nye regler, jf. forarbejderne til lov nr. 189 af 27. februar 2017 (L 51 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til § 4).

Det fremgår endvidere af forarbejderne til loven, at overtrædelse af underretningspligten, der blev indført ved loven, skal straffes på linje med overtrædelser af opholds- og meldepligten.

Udlændinge, som overtræder kontrolforpligtelser, som de er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34, stk. 4 og 5, (meldepligt) § 42 a, stk. 8, 1. pkt., (opholdspligt) eller § 42 a, stk. 10 (underretningspligt), straffes i medfør af udlændingelovens § 60, stk. 2, med fængsel i indtil 1 år og 6 måneder.

5.2. Anklagemyndighedens strafpåstand

Anklagemyndigheden skal i sager om overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten som udgangspunkt nedlægge påstand om fængselsstraf i overensstemmelse med nedenstående oversigter, jf. forarbejderne til lov nr. 189 af 27. februar 2017 (L 51 af 9. november 2016, bilag 1):

Skema til brug for straffastsættelse:

Antal overtrædelser	1. gangstilfælde
1 - 6	Advarsel
7 - 60	Fængsel i 7 dage
61 - 150	Fængsel i 20 dage
151 - 500	Fængsel i 40 dage
501 - 1.000	Fængsel i 50 dage
1.001 – 1.500	Fængsel i 60 dage
1.501 – 2.000	Fængsel i 3 måneder

Antal overtrædelser	2. gangstilfælde
1 – 6	Advarsel
7 – 60	Fængsel i 20 dage
61 – 150	Fængsel i 60 dage
151 – 500	Fængsel i 3 måneder
501 – 1.000	Fængsel i 4 måneder
1.001 – 1.500	Fængsel i 5 måneder
1.501 – 2.000	Fængsel i 6 måneder

Antal overtrædelser	3. gangstilfælde
1 – 6	Fængsel i 10 dage
7 – 60	Fængsel i 3 måneder
61 – 150	Fængsel i 4 måneder
151 – 500	Fængsel i 5 måneder
501 – 1.000	Fængsel i 6 måneder
1.001 – 1.500	Fængsel i 7 måneder
1.501 – 2.000	Fængsel i 8 måneder

Antal overtrædelser	4. gangstilfælde
1 – 6	Fængsel i 20 dage
7 – 60	Fængsel i 4 måneder
61 – 150	Fængsel i 5 måneder
151 – 500	Fængsel i 6 måneder
501 – 1.000	Fængsel i 7 måneder
1.001 – 1.500	Fængsel i 8 måneder
1.501 – 2.000	Fængsel i 9 måneder

Antal overtrædelser	5. gangstilfælde
1 – 6	Fængsel i 20 dage

7 – 60	Fængsel i 5 måneder
61 – 150	Fængsel i 6 måneder
151 – 500	Fængsel i 7 måneder
501 – 1.000	Fængsel i 8 måneder
1.001 – 1.500	Fængsel i 9 måneder
1.501 – 2.000	Fængsel i 10 måneder

Antallet af overtrædelser skal beregnes således, at én overtrædelse svarer til:

- én overtrædelse af meldepligten, eller
- en overtrædelse af underretningspligten eller
- én dags overtrædelse af opholdspligten,

Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten overtrædes på én dag, svarer dette således som udgangspunkt til tre overtrædelser.

Se nærmere om opholds-, melde- og underretningspligt under pkt. 4.3., pkt. 4.4. og pkt. 4.5.

6. Efter dom

6.1. Domme til Vidensbasen

Det skal overvejes, om dommen er egnet til at indgå i anklagemyndighedens Vidensbase. En dom kan være egnet til Vidensbasen, hvis den belyser standard strafniveauet eller praksis for rettighedsfrakendelse mv. inden for et sagsområde, eller hvis dommen belyser problemstillinger af generel/principiel betydning for retstilstanden. Samtidig kan en dom være egnet, hvis den vedrører et område, som ikke allerede er dækket på Vidensbasen.

Kun endelige domme må indsendes til Vidensbasen.

Skemaer til indsendelse af domme til Vidensbasen findes under Viden på AnklagerNet.

7. Love og forarbejder

- Lov nr. 189 af 27. februar 2017
  - L 51 af 9. november 2016

- Lov nr. 1397 af 27. december 2008
  - L 69 af den 13. november 2008

- Lov nr. 1273 af 20. november 2015
  - L 62 fremsat den 18. november 2015